

ἀπομισάρεις ὁ, ἀμάρτ. 'πομιδάρεις Κύπρ. 'που-
μιδάρεις Κύπρ. 'πομονδάρεις Κύπρ. 'πουμονδάρεις Κύπρ.
'φουμιδάρεις Κύπρ. 'φουμονδάρεις Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. **μισάρεις**.

1) Ἐπὶ καλλιεργείας ἀγρῶν, ἀμπελώνων κττ., ὁ ἐπὶ
μισαία ἐπίμορτος καλλιεργητής. Συνών. *κολλήγας*,
ἐμπρος, *σημισσάτωρας*, *τημισειός*. 2) Συνέ-
αιρος, σύντροφος, ὅσον ἐπὶ διατροφῆς καὶ ἐπιτηρήσεως
σοσκημάτων καὶ ἄλλως.

ἀπομίσσεμα τό, Κρήτ. 'πομίσ-σεμα Κύπρ. (Γερμασ.)
ἤλ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομισσεύω. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ.

1) Ἀναχώρησις πρὸς μετάβασιν εἰς μακρινὸν τόπον
Κρήτ. Τῆλ. : Ἄσμ.

Ἐδὰ 'ς τ' ἀπομισσέματα, 'ς τὰ ξεχωρίσματά μας,
εἶδα δὰ ποῦμ' ὁ γεῖς τ' ἄλλου νὰ στέκετ' ἢ φιλιὰ μας ;

Κρήτ.

Ἦρτεν ἡ ὥρα τοῦ φευγιῶ καὶ τοῦ 'πομισσεμάτων,
τρέχουν τὰ μάτια μου νερὸ 'ς τὴν ὥρα τοῦ θανάτου

(μοιρολ.) Τῆλ. Συνών. ἀπομισσεμός 1. 2) Πληθ., οἱ
ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει ἀποχαιρετιστήριοι λόγοι Κρήτ. Κύπρ.
(Γερμασ.) : Ἄσμ.

Κὶ ἀπόκειας ἐσηκώθηκε καὶ πάει 'ς τὰ παιδιὰ του
νὰ παραγείλῃ καὶ νὰ πῇ τ' ἀπομισσέματά του

Κρήτ.

ἀπομισσεμός ὁ, Κρήτ. (Βιάνν. Ἡράκλ. κ.ά.) ἀπου-
μισσιμός Θράκ. (Αἰν.) 'πομισσεμός Τῆλ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀπομισσεμός.

1) Ἀπομίσσεμα 1, ὁ ἰδ. : Ἄσμ.

Μὰ δὰ 'ς τὸν ἀπομισσεμό τρεῖς ποταμοὶ κινοῦνε

Κρήτ.

Καὶ 'πάνω 'ς τὸν 'πομισσεμό Μαρούδι τὴν φωνάζει,
ἄβγε, Μαρούδι, νὰ σὲ δῶ καὶ νὰ μισσέρω θέλω

(ἄβγε = ἔβγα) Τῆλ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Λύβιστρ. καὶ
Ροδάμν. Ε 1333 (ἐκδ. J Lambert) «καὶ ἀπότις τὴν ἐσύν-
τυχε εἰς τὸν ἀπεμισσιμόν του | δοξεύγει τὴν ἀγέρωχον,
στοχῆ κατὰ καρδίας». 2) Μεταφ. πάροδος, πέρασμα
Κρήτ. : 'Σ τὸν ἀπομισσεμό τοῦ κατοικοδιασμένου χρόνον.

ἀπομισσεύω ΓΨυχάρ. Ἀγνή 2 σ. 161 ἀπομισσεύω
Κρήτ. (Κατσιδ. κ.ά.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. **μισσεύω**.

Ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ : Ἄμα θ' ἀπομισσεύουνε οἱ ξένοι,
θὰ ξεστολιστῶ. Ἐπομισσεύανε, μόνο ἔδα ὁλγὸ 'ς τὸ σπῖτι Κρήτ.
(Κατσιδ. κ.ά.) Ποτὲς μουσική . . . δὲν ἀντήχησε 'ς τὰ σωθικά
του καθὼς τῶρα ὁ ἀλάλητος ὕμνος . . . πρὸς τὴν . . . ἀπο-
μισσεμένη γιὰ τοὺς αἰῶνες ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἄν.

ἀπομματάδα ἡ, ἀμάρτ. ἀπουμματάδα Λέσβ. (Μαν-
δαμάδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ οὐσ. **μάτι** καὶ τῆς παραγωγι-
κῆς καταλ. -άδα.

Ἀποστροφή, ἀπασχόλησις τοῦ βλέμματος εἰς ἄλλο τι :
'Σ τοῦ δρόμου ξιμουναχέυαν, παίρναν τ' ἀπουμματάδα τ' ἀφι-
δικοῦ δουν, χαδιβγόδαν τοὶ φ'λειόδαν (παίρνουν τ' ἀπουμμα-
τάδα = ἐπωφελοῦμαι ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ βλέμματος
εἰς ἄλλο τι). Συνών. ἀπομματίδα.

ἀπομματίδα ἡ, ΣΜυριβήλ. Ζωή ἐν τάφ. 97 ἀπουμ-
ματίδα Λέσβ. ἀπουμ-μακίδα Λέσβ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ οὐσ. **μάτι** καὶ τῆς παραγω-
γικῆς καταλ. -ίδα. Διὰ τὴν τροπὴν τῆς συλλαβῆς τὴ
εἰς κὶ ἰδ. PKretschmer Lesb. Dial. 146

Ἀπομματάδα, ὁ ἰδ. : Ἡ κωπέλλα ἐκεῖ ποῦ μάζευε
ἔπαιρνε τὴν ἀπομματίδα τῶν ἄλλωνων καὶ γύριζε μὲ τρόπο καὶ
μὲ κοίταζε. ΣΜυριβήλ. ἐνθ' ἄν. Πῆρι τ' ἀπουμμακίδα μ'
τὸ 'ἔφ'γι (διέλαθε τὴν προσοχὴν μου καὶ ἔφυγεν) Λέσβ.
Θὰ πάρ' τ' ἀπουμματίδα τ' ἀφιντ' κοῦ τ' τοὶ θὰ παγαίῃ (συνών.
τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. Ἐκλινεις τ' ἀπουμμακίδα τ' τὸ 'ἔφ'-
γεις αὐτόθ.

ἀπομοιράζω πολλαχ. ἀπουμ'ράζου Λέσβ. κ.ά. 'πο-
μοιράζω Κύπρ. κ.ά. ἀπομοιράττω Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. **μοιράζω**.

1) Τελειώνω τὸ μοίρασμα τὴν διανομὴν πολλαχ. : Τοὺς
τὰ ἀπομοίρασα ὅ,τι εἶχα καὶ δὲ μῶμεινε τίποτε. Δὲν ἐπομοι-
ράσαμε ἀκόμη, ἔχομε καὶ λίγα ἀμοίραστα. 2) Ἐπιθυμῶ τι
ὡς ἰδικόν μου μερίδιον, διεκδικῶ Κάρπ. : Ἄσμ.

Ἄουροι νὰ γιανάχουντ-ται, νὰ τὴν ἀπομοιράτουν

τὸ οἱ 'πλοκανακάριες νὰ τὴν ἀκρορεάτουν

(ὁρέγωνται).

ἀπομοιραστιά ἡ, Χίος κ.ά. ἀπομεραστιά Πελοπν. (Μάν.)
ἀπομερασά Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομοιράζω.

Τέλος τῆς διανομῆς ἐνθ' ἄν. : 'Σ τὴν ἀπομεραστιά θὰ σοῦ
δώκω τὰ δανεικὰ Μάν.

ἀπομοναχιάζω Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.
Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. **μοναχιάζω**.

Κατορθώνω νὰ ἀπομονώσω, νὰ ἀπομακρύνω τινὰ ἀπὸ
τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥστε νὰ τὸν συναντήσω μόνον :
Τὴν ἀπομονάχιασε καὶ τὴν ξελόγισσε Μάν. Ἐννοία σου, τὸν
ἀπομοναχιάζω ἐγὼ καὶ τοῦ δείχνω ποῖος εἶμαι αὐτόθ. Μπό-
ρεσε νὰ τὴν ἀπομοναχιάσῃ 'ς τὸ κατώγει κάτω καὶ νὰ τῆς πῇ
τὴν ἀγάπη του Σαρεκκλ. Μετοχ. ἀπομοναχιασμένος = ὁ διά-
γων μόνηρη βίον Πελοπν. (Μάν.) : Εἶναι ἀπομοναχιασμένος
'ς τὸ κτήμα του. Συνών. **ξεμοναχιάζω**.

ἀπομονάχιασμα τό, Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομοναχιάζω.

1) Συνάντησις τινος μόνου, ἄνευ ἄλλων : 'Σ τὸ πρῶτο
ἀπομονάχιασμα θὰ τῆς τὸ πῶ. Σὲ κάθε ἀπομονάχιασμα τὴ
φιλάει δίχως ἐκείνη νὰ τοῦ ἀντιστέκεται. 2) Τὸ νὰ εὐρί-
σκεται τις μόνος : Δὲ μ' ἀρέσουν τ' ἀπομοναχιάσματά σου.
Συνών. **ξεμονάχιασμα**.

ἀπομόναχος ἐπίθ. πολλαχ. ἀπομοναχὸς Κύθηρ. Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κορινθ. Μάν. Τρίτ. Τριφυλ.) κ.ά.
ἀπομονάχος Πελοπν. (Κορινθ.) ἀπομόναχο Τσακων. 'πο-
μόναχος Εὐβ. (Αὐλωνάρ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ἐπίθ. **μοναχός**.

1) Ἐντελῶς μόνος, μόνος ἄνευ ἄλλων πολλαχ. : Πέθα-
ναν ὅλοι κ' ἔμεινε ἀπομονάχος του Κορινθ. Ἐμειν' ἀπομό-
ναχος, πέθαναν οὗλοι οἱ δικοὶ του Πελοπν. (Βούρβουρ.) Ἐσὺ
σκοτώθηκες, ἐγὼ ἔμεινα ἔρ'μη κὶ ἀπομόναχη Πελοπν. (Λεχαιν.)
|| Φρ. Μόνος κὶ ἀπομόναχος (παντελῶς ἔρημος) Ἀθῆν.
'Πομόναχος νὰ εἶναι ! (ἐπὶ ἀνθρώπου προκαλοῦντος τὸν
ἀποτροπιασμόν ἢ διὰ νόσον ἢ διὰ σπουδαῖον μειονέκτημα
ἢ δι' ἄλλον λόγον. Ἀρὰ) Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Ἐκεῖνος κὶ ἀπο-
μοναχός του (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κύθηρ. Ἀπομόναχος
κὶ ἀποσβολωμένος νὰ εἶναι ! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πελοπν.
(Πυλ.) Ἀπομόναχος κὶ ἀποβουλωμένος νὰ εἶναι ! (συνών. τῇ
προηγουμένῃ) Πελοπν. (Βούρβουρ.) Τοῦτος κὶ ἀπομόναχος
(κατὰ τὴν ἐκφορὰν λειψάνου) Πελοπν. (Αἶγ. Πάτρ.) 2)
Αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, μόνος, οὐχὶ δι' ἄλλων πολλαχ. : Ἀπο-
μοναχός του ἦρθε, κάνεις δὲν τὸν κάλεσε Πελοπν. (Τρίτ.)
|| Παροιμ. Στείλε, μάγνα, τὴν εὐκή σου. — Σῦρε κὶ ἀπομο-

ναχή ζου (ἐπὶ ὀκνηρῶν, οἱ ὅποιοι καὶ τὰ μέγιστα ἀγαθὰ ἀναμένουν παρ' ἄλλων) Πελοπν. (Μάν.) 3) Οὐδ. οὐς., τὸ σμερδάκι Πελοπν. (Τρίπ.): Ἐπολέμησε νὰ βολὰ μὲ τ' ἀπομόναχο καὶ εἶχε νυχτὲς ἀπὸ τὸ ἀπομόναχο.

ἀπομονή ἡ, ἔνιαχ.

Τὸ φυτὸν ἀθάνατος 1, ὁ ἰδ. Βλέπε ὑπομονή.

ἀπομόνωνω τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομονώνω.

Ἀπομόνωσις, μεταβολὴ πολλαπλοῦ τινος εἰς ἀπλοῦν, οἷον κλωστής κττ.

ἀπομονώνω λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπομονῶ.

1) Μεταβάλλω πολλαπλοῦν τι εἰς ἀπλοῦν, οἷον κλωστήν κττ. Πόντ. (Τραπ.): Ἀπομονώνω τὸ δοκινὴν - τὸ πουμπάκ' (βαμβακερὴν κλωστήν). 2) Κάμνω τινὰ ὥστε νὰ μείνῃ μόνος, ἀποκλείω τὴν μετ' ἄλλων ἐπικοινωνίαν λόγ. κοιν.: Τοὺς πιάνουν καὶ τοὺς ἀπομονώνουν. Ἀπομονώθη'ς τῇ φυλακῇ - 'ς τὸ λεπροκομεῖο.

ἀπομόρεια ἡ, Ἦπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. μόρεια, παρ' ὃ καὶ μόρεια.

Ἡ καθ' ὕπνον διαταραχὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ ἐκδηλουμένη διὰ τρομακτικῶν ὀνείρων. Συνών. βραχνᾶς, ἐφιάλτης.

ἀπομορφίζω ἀμάρτ. Μέσ. ἀπομορφίζομαι Κέρκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. δμορφίζω.

Μέσ. γίνομαι πολὺ εὐμορφος, ὁραῖος: Ἄσμ.

Στὴν κάμαρα τῇ τὰ μ'πασε κ' ἔκατσε κ' ἐστολίστη κ' ἡ Λένη ποῦ τὸν ὁμορφη, τότες ἀπομορφίστη.

ἀπομορφώνομαι ἀμάρτ. Ἰουμουρφώνομαι Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπομορφοῦμαι.

Μεταβάλλομαι κατὰ τὸ πρόσωπον. Συνών. παραμορφώνομαι (ἰδ. παραμορφώνω).

ἀπομουγγίζω ἀμάρτ. Μέσ. ἀπομουγγίζομαι Ἰκαρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουγγίζω.

Μέσ. ἐπὶ βοός, μυκῶμαι: Αἴνιγμ.

Ἐνας βοὺς ἀπεμουγγίστη | καὶ 'ς τοὺς οὐρανοὺς ἀκούστη κ' οἱ ἀγγέλοι του τ' ἀκούσαν | κ' οἱ καταραμένοι σκοῦσαν (κώδων ἐκκλησίας).

ἀπομουδιάζω σύννηθ. ἀπομωδῶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουδιάζω, παρ' ὃ καὶ μωδῶ.

1) Μουδιάζω ἐντελῶς σύννηθ.: Ἡμουνα μουδιασμένος, τώρα ἀπομούδιασα. 2) Ἀποβάλλω τὴν αἰμωδίαν Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) Συνών. ξεμουδιάζω.

ἀπομούδιασμα τό, ἀμάρτ. ἀπομώδᾶγμαν Πόντ. (Σάντ.) ἀπομώδασμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουδιάζω.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς αἰμωδίας. Συνών. ξεμούδιασμα.

ἀπομουρά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρίζω.

Προσβολὴ κατὰ πρόσωπον ἰσχυρά: Ἡκαμέ μου μὲν ἀπομουρά ποῦ δὲν ἤφεγα νὰ βρῶ τὴ δόρτα νὰ πορίσω. Συνών. ἀπομούρισμα, καταμουρά.

ἀπομουρδαρίζω ἀμάρτ. ἀπομουρταρίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουρδαρίζω.

Ἀπαλλάσσω τι τοῦ μιάσματος, καθαρίζω.

ἀπομουρδαρίζω τό, ἀμάρτ. ἀπομουρταρίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρδαρίζω.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ μιάσματος, καθαρισμός.

ἀπομουρίζω Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. μούρη.

Προσβάλλω κατὰ πρόσωπον ἰσχυρῶς: Μὴ δὲ ἀπομουρίζης τὸ κακορρίζικο, γιατί παραπονᾶται. Ἐπομούρισε δὲ τὴν ἄξουνη κ' ἐμίσειε. Συνών. καταμουρίζω, κουτσομουρίζω.

ἀπομούρισμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρίζω.

Ἀπομουρά, ὁ ἰδ.

ἀπομουρλαίνω σύννηθ. ἀπομουρλαίνου βόρ. ἰδιῶμ. Ἰουμουρλαίνω ἔνιαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουρλαίνω.

Καθιστῶ τινα τελείως μωρόν: Τὸν ἀπομούρλανε ἀπὸ τὸ πολὺ ξύλο. Ἦτανε μουρλός, τώρα μὲ ὅσα τρανὰ θ' ἀπομουρλαθῇ. Συνών. ἀποκουζουλαίνω, ἀπολωλαίνω 1, ἀπολωλώνω 1, ἀποτρελλαίνω.

ἀπομούρωμα τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρώνω.

Ἡ μετὰ τινος ἀναιδεΐας τόλμη, ἀποτόλμησις: Καλὸ εἴ' γαί τ' ἀπομούρωμα.

ἀπομουρώνω Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ά.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. μούρη.

1) Πράττω τι ἀναιδῶς πως, ἀποτολμῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἐπομούρωσα κ' ἤδηκα μέσα, μὰ πετάξασί μ' ὄξω. Ἀπομούρωσε, πάαινε ζήτηξέ τῇ τα. Συνών. ἀποδιαντρέπω 1. 2) Τρώγω ἀπλήστως οἶονεὶ μὴ προσέχων εἰς ἄλλο τι Κρήτ.: Ἀπομούρωσεν 'ς τὸ φαγτὸ καὶ δὲ δορεῖ ν' ἀποστομωθῇ. 3) Εἶμαι προσηλωμένος εἰς τι Κρήτ.

Μετοχ. ἀπομουρωμένος = ὁ ὑποστάς ἐπίπληξιν, κατησχυμμένος Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀπομουρωμένο τὸν ἔχουνε καὶ δὲ μιλεῖ.

ἀπομουσκεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουσκεύω.

Μουσκεύω ἐντελῶς, καθίσταμαι διάβροχος: Ἐτρεξες πολὺ κ' ἐπομούσκεψες (δηλ. ἐκ τοῦ ἰδρωτός).

ἀπομούσουρο τό, ἀμάρτ. Ἰομούσ-σουρο Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

1) Ἡ διὰ μορφασμῶν τοῦ προσώπου ἐκδηλουμένη δυσχέρεια ἢ ἀποδοκιμασία, μορφασμός: Κάμνει του τὸ Ἰομούσ-σουρόν του πῶς 'ἐν τοῦ ἐτῶερασεν. Ἐν πάω ἔσ-σω τους νὰ θωρῶ τὰ Ἰομούσ-σουρα τοῦ κόσμου. 2) Πληθ., σπερμολογίαι, παρατηρήσεις εἰς τὸν ἀλλότριον βίον: Ἐγὼν Ἰομούσ-σουρα τοῦ κόσμου - τῆς γειτονίᾳς 'ἐν ἀκούω.

ἀπομούστωμα τό, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουστῶνω.

Τέλος τοῦ τρυγητοῦ καὶ τῆς πατήσεως τῶν σταφυλῶν.

ἀπομουστῶνω Κεφαλλ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. μούστος.

Τελειώνω τὸν τρυγητὸν καὶ τὴν πάτησιν τῶν σταφυλῶν.

ἀπομουτσουνιάζω Κρήτ. (Κασιδ.) Ἰουμουτσουνιάζω Κρήτ. (Κασιδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουτσουνιάζω.

Ἐκδηλῶ τὴν δυσαρέσκειάν μου καὶ τὴν ὀργήν μου διὰ μορφασμοῦ, διὰ τοῦ προσώπου ἐν γένει: Ἐμαλώσα

